גברא אגברא הא רמית מר סבר פליגי ומר

סבר לא פליגי גופא 6 א"ר יהושע בן לוי כל

מקום שאמר ר' יהודה אימתי ובמה במשנתינו

אינו אלא לפרש דברי חכמים ור' יוחגן אמר

אימתי לפרש ובמה לחלוק ואימתי לפרש

הוא והא תנן י אואלו הן הפסולים המשחק

בקוביא ומלוה בריבית ומפריחי יונים וסוחרי

שביעית אמר ר' יהודה - אימתי בזמן שאין

לו אומנות אלא היא אבל יש לו אומנות

שלא היא הרי זה כשר ותני עלה בברייתא

וחכ"א בין שאין לו אומנות אלא היא ובין

שיש לו אומנות שלא היא הרי זה פסול

ההיא דרכי יהודה א"ר מרפון היא י דתניא

א"ר יהודה משום ר"ם לעולם אין אחד מהן

נזיר לפי שאין נזירות אלא להפלאה אלמא

כיון דמספקא ליה אי נזיר אי לא נזיר הוא

לא משעביד נפשיה הכא נמי כיון דלא ידע

אי קני אי לא קני לא גמר ומקנה:

הדרן עלך חלון

ביצד משתתפין בתחומין מניח את החבית

שילך לבית האבל או לבית המשתה וכל

שקיבל עליו מבע"י מותר משתחשך אסור

שאין מערבין משתחשך: גמ' יי אמר רב יוסף

י אין מערבין אלא לדבר מצוה מאי קמ"ל

תנינא לכל מי שילך לבית האבל או לבית

ואומר הרי זה לכל בני עירי לכל מי

עין משפם

גר מצוה

םו א ב מיי' פ"י מהל' עדות הלכה ד ופי"ב

הלכה א סמג לאוין ריד

טוש"ע ח"מ סי׳ לד סעיף

: nɔ א ג מיי פ"ו מהלכות

עשין א טוש"ע א"ח סי

מטו סעיף א:

מטר שפך מי. ב ד מיי' שם הלכה יח וסמג שם טור ש"ע

מ"ח סי תיג:

סי' תיד סעיף ב: דרז מיי' פ"ו מהל

סוכה הלכה א סמג

עשין מג טוש"ע א"ח סי

מרמ סעיף ב:

עירובין הלכה ו סמג

א) [סנהדרין כה.], ב) שם כד: [ר"ה כב.], ג) סנהדרין כה. חגיגה י. נזיר לד. סב. נדרים יט: כא., ד) לעיל לא.. ה) כתובות סה:, ו) סוכה כת.. ז) וסוכה כח: ע"שו. כוו, ז) [סוכם כוו. ע שן, ה) [ויקרא כה], ט) [ע"ו סב.], י) [סוכה כח.], ל) ס"א ינות. ל) ודף לו:ז.

הגהות הב"ח

וכו' טפי מבר (ארבע) תז"מ יכו שפי מכו (מוכע) מו מ נ"ב ס"א חמש: (ב) תום' ד"ה אמר ר' יהודה אימתי ד"ה חמר נייטות בומן כל"ל ומיכת כו' נמחק: דטועה וסבור וכו׳ משמע דאם אוביר ולא איעביד למט מוכיל ומו מיעביל אשלם במיטבא או היכא דלאו בידו כלל ואפי׳ הכי גמר ומקני כגון קוביא וכההיא גוונא לא הויא אסמכתא אכל היכא בידו ולא בידו כל"ל:

גליון הש"ם תום' ד"ה קמן בן שש נסה"ד מצוה לחנכו. עי מה"ד סימן לד:

מוסף רש"י ואלו הן הפסולים. לדון ולהעיד, וכולן מעין גולנין הן והתורה אמרה אל תשת לשע על, וכל שכן ליין (סנהדרין כד:). המשחק בקוביא. חתיכות של עלם משחקין בערבון ואמור הן גולנין מדרבנן, דמדאורייתא אינו קרוי גזלן אלא החוטף מיד איש כדכתיב (ש"ב כג) ויגזול את החנית מיד המצרי ור"ה ומלוה בריבית. גולן דאורייתא הוא למפסליה משום אל משת עד חמס, דהא מנפשיה יהיב ליה (שם). ומפריחי היינו נמי כעין קובים, אי תקדמיה יונך ליוני (שם). וסוחרי שביעית. עושין סחורה בפירות שביעית, דרחמנה אמר (ויקרה כה) לחכלה, ולא לסחורה. ולפי שנחשדו כל אלו לעבור על דת מחמת ממון, חשדום להיות מעידים שקל ע"י ממון ושוחד (ר"ה כב.) הואיל וחימוד ממון מעבירו על דברי תורה הוה ליה כרשע דחמס ופסול לדון ולהעיד אחרי הכלע בד:). בזמן שאין לו אומנות אלא היא. דהוחיל וחין עסוקין ביישובו של עולם אינו ביישובו של עוכם חיק בקיחון בטיב דינין ומשח ומתן וחינן ירחי חטח (שם). לעולם אין אחד מהן בזיר. שנים יושבין וחסד עובר, זה חומר פלוני העובר מיר הוא. וזה אומר אינו נזיר. ואמר אחד הריני נזיר אם כמותו הוא שהוא

טיר. וחבירו אומר הריני

מיר אם כמותו הוא שאינו

לנזירות ונמלא כאחד מהם.

גברא אגברא. דר' יהושע בן לוי אדשמואל שמואל דאמר הלכה סבר פליגי ורבי יהושע סבר לא פליגי: הפסולין. לעדות דכולן גולנין מדבריהן הן דאסמכתא לא קנייא ומגזל גזיל ליה: בקוביא. בעירבון: מפריחי יונים. אי תיקדמה יונך ליוני: סוחרי שביעית. דרחמנא אמר

לאכלהי ולא לסחורהי וזה שחומד ממון לעבור עבירה על הממון רשע הוא והתורה אמרה אל תשת רשע עד (שמות כג): בומן שאין להם אומנות אלא היא. דקסבר ר' יהודה אסמכתא שהוא נסמך על דעתו שהוא ינלחנו ועל אותה אסמכתא הוא מתנה קניא ולאו גולנין נינהו ופסולייהו לפי שאין עסוקין בישובו של עולם דכיון דאין מכירין ובקיאין בטורח ולער בני אדם אינן חסין על חבריהן מלהפסידן ממון: וחכ"ה כו'. קא ס"ד היינו ת"ק דמתני' אלמא אימתי לחלוק: ההיא. ברייתא משום ר"ט היא דאמר אסמכתא לא קניא אבל במתניתין לא פליג רבי יהודה אדתנא קמא אלא מפרש לטעמיה: אין אחד מהן נויר. שנים שיושבין וכאו אחד בא ואמר אחד מהן הריני נזיר שוה נזיר ואמר חבירו הריני נזיר שאין זה נזיר: להפלחה. שיהא נדרו מפורש על הודאי ולא בתורת ספק אי נזיר אותו הבא כנגדו: אי קני. אי נלח:

הדרן עלך חלון

ביצד משתחפין כו' וכל מי שמקבל מבעוד יום. לסמוך על עירוב זה ולילך מותר: גב" אין מערבין. לא התירו חכמים לנאת חוץ לתחום ע"י עירוב אלא לדבר מלוה: הודיעוהו מבעוד יום ולא הודיעוהו קסני. הודיעוהו אע"פ שלא נתרנה מבעוד יום ונתרלה משחשיכה אמרינן הוברר שקודם זמן קניית עירוב דעתו לכך היה לא הודיעוהו עד שחשיכה מאי ברירה איכא הא לא הוה ידע דאיכא עירוב דנימא דעתיה עליה הואי: יולא בעירוב אמו. עירבה אמו לעצמה ולא זיכתה לו בעירוב מוליכתו עמה דכגופה דמי דמסתמא דעתה עליה דלא סגי ליה בלחו חמו: וחנן נמי גבי סוכה. כלומר וכי תימא בן שש לריך לאמו קרי ליה הא ליכא למימר דתנן נמי גבי סוכהי כי האי גוונא ופרשינן התם הי קטן לריך לאמו: חייב בסוכה. מחנכינן ליה מדרבנן: ואינו קורא אימא. כיון דלא קרי ההיא שעתא לאו לריך הוא: ופרכינן אימא סלקא

דעסך גדול נמי קרי. כלומר לא משוית ליה אין לריך לאמו עד שיהא ניעור משנחו ולא יקרא אימא הא אי קרא אימא לריך לאמו משוית ליה הא אפילו גדול דרכו בכך: אלא כל שניעור משנחו ואינו קורא אימא אימא. דלא לוחי עד דאתיא לקמיה הוי אינו לריך לאמו: וכמה. בר כמה שני הוי: כבר ארבע וכבר חמש. קרי ליה אין צריך לאמו כל חד לפום חורפיה. אלמא מכי הוי בר חמש בעי לזכוייה וטפי מבר (6) ד׳ לא קרי ליה לריך לאמו דליפוק:

ואמר ר' טרפון אין אחד מהן נזיר שעל הספק אמר דבריו מחילה ואין זו הפלאה, דכי יפליא איש יפרש משמע (טנהדרין כה. ובעי"ז חגיגה י.) לפי שלא

ניתנה נזירות להיות נזיר בתלייה ובספה אלא בהפלאה ודאית מפורשת (חגיגה שם) דבעינו בשעת שנדר שיהא יודע אי הוי נזיר

אמר

המשתה מהו דתימא אורחא דמלתא קתני

קמ"ל וכל שקיבל עליו מבע"י שמעת מינה אין ברירה דאי יש ברירה תיגלי מילתא למפרע דמבעוד יום הוה ניחא ליה אמר רב אשי ד הודיעוהו ולא הודיעוהו קתני אמר רב אסי ס ה קטן בן שש יוצא בעירוב אמו מיתיבי קמן שצריך לאמו יוצא בעירוב אמו ושאין צריך לאמו אין יוצא בעירוב אמו ותגן נמי גבי סוכה כי האי גוונא יי קטן שאין צריך לאמו חייב בסוכה והויגן בה י ואיזהו קמן שאין צריך לאמו אמרי דבי ר' ינאי כל שנפנה ואין אמו מקנחתו ר"ש בן לקיש אמר כל שניעור ואינו קורא אימא אימא ם"ד גדולים נמי קרו אלא אימא כל שניעור משנתו ואינו קורא

אימא אימא וכמה יכבר ארבע כבר חמש יקנה דלמ"ד אסמכתא היא לא קני אמר אפילו בקנין אלא בב"ד חשוב כדמוכח בנדרים (דף ס:) ולמ"ד לאו אסמכתא היא היאך יקנה בדברים בלא קנין בשביל שנולח חבירו:

הדרן עלך חלון

ביצד משתתפין מניח את החבית. כל פירותיהם היו רגילים להניח בחבית כדתניא לעיל [דף פ.] מביאין את החבית של יין ושל שמן ושל גרוגרות ושל שחר כל מיני פירות: אין מערבין אלא לדבר מצוה. לעיל 0 דתנן אם נאו נכרים למזרח

וכו׳ ומוקי לה בגמ׳ במרי מחא ופי׳ שם בקונטרס שלריך ללעוק לפניו הוי נמי דבר מלוה שהולך ללורך בני עירו ומפקח על עסקי רבים: שבוע מינה אין ברירה. דלא מסתבר דאפילו בעירובי תחומין דרבנן אין ברירה כדאמרינן פרק בכל מערבין (לעיל דף מ:) מאן האי תנא דאפילו בדרבנן לית ליה ברירה: כןבדן בן שש יוצא בעירוב אבו. אף על גב דאין מערבין אלא לדבר מלוה מכל מקום יולא קטן בעירוב אמו דאי אפשר לה להניחו משום דכרוך אחריה א"נ בקטן נמי איכא ° מלוה לחנכו:

ואלן הן הפסולין. מפורש נפרק זה בורר (מנהדמן לף כד:): אמר ר' יהודה אימתי (כ) כו' בומן שאין לו אומנות כו'. לע"ג דמסקינן דפליגי רבנן עליה דרבי יהודה הלכה כרבי יהודה כדפסיק בפרק זה בורר (שם דף כו:) א"ר אבהו הלכה כרבי יהודה

ומכאן משמע דשרי לשחוק בקוביא דאפילו לרמי בר חמא דמפרש טעמא דמשחק בקוביא פסול משום דאסמכתא לא קניא היינו לרבנן אבל לר' יהודה דמכשר היכא דגמיר אומנות אחריתי קסבר דכה"ג לאו אסמכתא היא וטעם דלא הוי אסמכתא כדפירש הקונטרס בפ' זה בורר (שם דף כד:) משום דלא דמי לההיא דב"מ (ד' קד:) אם אוביר ולא איעביד אשלם אלפא זוזי דהתם הוי בידו ולהכי לא גמר ומקני דמעיקרא כי אתני אדעתא דלא יהיב ליה (ג) אסמכתא קמתני דטועה וסבור שלא יבא לידי כך אבל הכא לא סמיך אמידי משום דלא ידע אי

נלח או לא ובפרק זה בורר (סנהדרין

דף כה.) משמע גבי מפריחי יונים

דקאמר ולריכא דאי תנא דתולה

בדעת עלמו התם הוא דאמר קים

לי בנפשאי דידענא טפי ולהכי הוי

אסמכתא משמע היכא דבידו הויא

אסמכתא טפי וקשה לר"ת דבסוף

איזהו נשך (ב"מ דף עג:) גבי האי מאן

דיהיב זוזי לחבריה למובן ליה חמרא

כו׳ ופריך מ"ש דאם אוביר ולא

איעביד אשלם במיטבא ומשני התם

בידו הכה להו בידו הלמה משום

דלאו בידו הויא אסמכתא טפי ונראה

היכא דבידו לגמרי ולא גזים כי ההוא

דאם אוביר ולא איעביד אשלם

במיטבא (ד) לא הויא אסמכתא וכן

היכא דאין בידו כלל ואפילו הכי גמיר

ומקני כגון קוביא וכה"ג אבל היכא

דבידו ולא בידו כי ההוא חמרא דפשע

ולא זבן ליה ואע"ג דיין מלוי הרבה

לקנות מ"מ כיון דתלוי באחרים דאם

לא ירצו למכור לו ממי יקנה הלכך

לא גמר ומקני והוי אסמכתא גמורה

ועוד פר״ת טעם אחר דדווקא כי

ההוא דאם אני חוזר בי ערבוני מחול

דפרק הזהב (שם דף מח:) ומי שפרע

מקלת חובו והשליש את שטרו דגט

פשוט (ב"ב דף קסת.) וכל כה"ג חשיב

אסמכתא שאינו מתכוין אלא להסמיך

חבירו על דבריו שיאמינוהו אבל הכא

אדעתא דהכי קעבדו שירויחו או זה

או זה ואותם המשחקים באמנה

אומר ר"י דאינו חייב לשלם דבמה

רב ניסים גאון

שמעת מינה אין ברירה אפי׳ כדרכנן. בהרבה מקומות בתלמוד איתה להוויא דהא מילתא. אבל פסק ההלכה איתה במסכת יום טוב בפרק משילין פירות, , ב...., סליקא לה מילתא. כי ליח יה לר׳ הושעיא ברירה בדאוריתא אבל בדרבנז י אית ליה. דרש מר זוטרא הילכתא כר׳ אושעיא.

רבינו חננאל

(ר' יהושע בן לוי) ור' יוחנן נמי הודה לר' יהושע בז לוי בהא כי כל מקום לפרש הוא. ואקשינן עליהן איני והתנן עליהן ממונות בשלשה זה בורר לו אחד אילו הן הפסולין . המשחק בקוביא כו׳. א״ו יהודה אימתי בזמן שאין לו אומנות אלא היא אבל יש לו אומנות שלא היא הרי זה כשר. וקתני בברייתא וחכמים או' ביז שיש לו אומנות שלא היא בין שאין לו אומנות אלא בן כהן היא הרי זה פסול. הנה חולקין, דר׳ יהודה אמר וחכמים אומרים אפילו יש לו אומנות שלא היא פסול. ופרקינן לעולם י. אימתי לפרש הוא והאי דקתני בברייתא וחכמים יקוני בבורוא ווזכנים או' ר' יהוד' היא ומפרש דברי ר' טרפון. (דתנן) [דתניא] ר' יהודה אומר משום ר' טרפון אין אחד מהן נזיר לפי שלא ניתנה נזירות אלא להפלאה, שנאמר איש כי יפליא אלמא כיון דמספקא ליה אי נזיר הוא אי לא נזיר הוא לא ידע דנחיל ולא משעביד נפשיה. הכא נמי גבי משחק בקוביא לא ידע אי קני אי לא קני לא

גמר ומקני. הדרן עלך חלון מניח את החבית וכו'. אמר מערבין אלא כל מי יום אין לדבר עליו מבעוד יום מותר אפילו בדרבנן, עירובי תחומין י נינהו, ודלא כר׳ ופריק רב אשי הודיעוהו

קתני. פירוש, הודיעוהו

למקום פלוני, כיון ל) שמקבל נתברר כאילו מאיתמול עירב. אמר רב (אסי) [יוסף] קטן בן שש יוצא בעירוב אמו.